

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn, Người Tìm Sự Sống Trong Cái Chết

Văn Lan

Với nhiệm vụ của một bác sĩ Quân Y của Binh Chủng Nhảy Dù Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, Bác Sĩ Kiều Quang Chấn đã từng sát cánh với những cuộc hành quân tác chiến để chăm sóc thương binh nơi mặt trận. Ông cũng tham gia các chiến dịch hành quân ngoại biên, trong đó có công tác Dân Sự Vụ, khám bệnh và phát thuốc cho đồng bào ở các nơi, ngay cả những vùng xa xôi hẻo lánh.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn trong ngày Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa 19 Tháng Sáu tại Tượng Đài Chiến Sĩ Việt Mỹ, Westminster. (Hình: Kiều Quang Chấn cung cấp)

Ông là sinh viên sĩ quan Khóa 12 Trung Tập tại Trường Bộ Binh Thủ Đức và Trường Quân Y Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa (VNCH), tốt nghiệp Y Khoa Đại Học Sài Gòn 1969 và phục vụ tại Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù trong ngành Quân Y.

Vào quân đội ngay sau khi ra trường

Khi vừa tốt nghiệp trung học, ông Kiều Quang Chấn thi vào Đại Học Y Khoa Sài Gòn năm 1962, ra trường cuối năm 1969. Sau đó ông vào Khóa 12 Trung Tập căn bản quân sự tại Trường Bộ Binh Thủ Đức chung với các y sĩ, dược sĩ, nha sĩ, rồi học tiếp về điều hành quân sự tại trường hành chánh Quân Y. Sau khi ra trường, Bác Sĩ Chấn về ngay Tiểu Đoàn 1 Sư Đoàn Nhảy Dù, đời binh nghiệp bắt đầu từ đây mặc dù ông có nhiều người nhà đã mất trong chiến đấu. Khi hay tin ông gia nhập binh chủng Nhảy Dù, cả gia đình cũng ưu tư lo lắng. Bác Sĩ Chấn hào hứng nói:

- “Lúc đó tôi không biết sợ chết là gì, đời trai chinh chiến khắp nơi ngại gì sương gió, cái chết cho đất nước là lý tưởng của bao lớp trai hùng thời bấy giờ! Tôi luôn đi tìm sự sống trong cái chết, nhất là trai tráng mặc đồ Nhảy Dù với chiếc mũ đỏ trông thật oai phong!”

Ông cho biết khi ra trường Quân Y là đầu năm 1970, lúc đó đang có chiến dịch hành quân ngoại biên qua Cambodia, và chiến dịch này gần tới thời điểm cuối.

- “Khi quân ta theo đường bộ tới Tây Ninh, vượt qua biên giới để vào Cambodia, đi tới đâu thì địch bỏ chạy tới đó. Khi tới những hầm bệnh viện của Cục R của Việt Cộng, Quân Y tiểu đoàn tịch thu rất nhiều chiến lợi phẩm gồm dụng cụ y tế, thuốc men của địch khi bỏ chạy. Trận đó quân ta thắng lợi. Sau đó về nghỉ dưỡng quân, rồi có vài cuộc hành quân lẻ tẻ cho tới mùa Xuân năm 1971, Tiểu Đoàn 1 lại sang Hạ Lào - Bác Sĩ Chấn kể.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn (thứ hai từ trái) tại bệnh viện Đỗ Vinh của Sư Đoàn Nhảy Dù năm 1974. (Hình: Văn Lan/Người Việt chụp lại)

Nhảy Dù vào chiến dịch Lam Sơn 719, 45 ngày đêm máu lửa

Chiến dịch Lam Sơn 719 Hạ Lào được coi là cuộc hành quân ngoại biên lớn nhất của Quân Lực VNCH do các lực lượng Quân Đoàn I phụ trách, với sự tham dự của các Lữ Đoàn Nhảy Dù cùng Thủy Quân Lục Chiến, và Liên Đoàn 1 Biệt Động Quân, dưới quyền chỉ huy của Trung Tướng Hoàng Xuân Lãm, Tư Lệnh Quân Đoàn I và Vùng I Chiến Thuật.

Suốt 45 ngày đêm hầu như lúc nào cũng đặng trận, sau này ông mới biết kế hoạch chi tiết của trận đánh đã bị lộ nên địch biết trước để chuẩn bị. Mục đích

của chiến dịch Lam Sơn là phá vỡ hệ thống hậu cần của Cộng Sản Bắc Việt và Quân Giải Phóng Miền Nam tại Lào, cắt đứt đường 9 (Việt Cộng gọi là đường mòn Hồ Chí Minh), căn cứ tiếp liệu đầu não của Cộng Sản Bắc Việt tại đó.

Bác Sĩ Chấn cho biết sau Tết 1971, lúc đó Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù đang ở Cambodia được lệnh về Sài Gòn dưỡng quân rồi ra Đông Hà. Từ Đông Hà nhìn sang bờ sông Thạch Hãn là vùng phi quân sự, **ai cũng nghĩ là xong đợt này sẽ đánh ra Bắc, buộc địch quân phải rút về và chiến tranh sẽ chấm dứt rất nhanh!**

- Khi ông tiểu đoàn trưởng đi họp với bộ tư lệnh sư đoàn về, ai cũng mừng vì nghĩ rằng đánh một trận quyết liệt này rồi thôi, nhưng không ngờ ông rất ưu tư khi cho biết mình phải sang Lào - Bác Sĩ Chấn nhớ lại.

Bác Sĩ Chấn cho biết đó là **trận thảm khốc nhất, khi xuất quân Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù có hơn ngàn binh sĩ chiến đấu, lúc về chỉ còn 256 người!** Khi về tới Đông Hà được tin Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu ra thăm ủy lạo, lúc đó mọi người nhìn nhau thật buồn cười khi có nhiều anh em mặc đồ lính Cộng Sản Bắc Việt, do đó cấp chỉ huy phải về Huế lấy quần áo của Biệt Động Quân lên tiếp tế cho binh sĩ mặc thế!

Giải thích vì sao mình phải mặc đồ lính Việt Cộng, Bác Sĩ Chấn kể:

- Trận ấy chỉ xảy ra 45 ngày đêm, lúc nào cũng chiến đấu quần thảo với quân địch, quần áo đã rách nát tả tơi nên chúng tôi đành phải lấy quần áo của lính Việt Cộng để mặc tạm!

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn phải mặc áo của lính Việt Cộng trong chiến dịch Lam Sơn 719 Hạ Lào năm 1971. Phía sau là bom B52 đang tiêu diệt địch quân. (Hình: Văn Lan/Người Việt chụp lại)

Trong ký ức gần nửa thế kỷ đã qua, Bác Sĩ Chấn nhớ lại trong trận Lam Sơn 719, Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù từ Đông Hà đi đường bộ qua Khe Sanh, từ đó trực thăng bốc qua Hạ Lào. Khe Sanh là nơi Sư Đoàn Nhảy Dù đóng bộ chỉ huy do Trung Tướng Dư Quốc Đống, tư lệnh sư đoàn, trực tiếp chỉ huy.

- Sau đó Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù từ chỗ đóng quân ở bên bờ sông phía Nam Đông Hà, đã đổ thẳng sang Lào bằng máy bay Mỹ, không đi đường bộ qua Khe Sanh nữa, thay vì đổ bộ xuống đường 9 do Cộng Sản Bắc Việt thiết lập trên đất Lào để vận chuyển quân, vũ khí đạn dược chuẩn bị tấn công miền Nam - ông nhớ lại.

Cả tiểu đoàn băng rừng lội suối tới điểm đóng quân về hướng Tây trên đất Lào, khi tới nơi là lúc chiều tối, phải lập tức ổn định ngay để hôm sau tới các điểm truy tìm địch. Trên đường tiến quân, Bác Sĩ Chấn cho biết tiểu đoàn không bị pháo lớn của địch tấn công, chỉ bị những loại pháo nhỏ.

- Cảm giác của tôi là ta và địch nằm xen kẽ nhau ở thế cài răng lược, cách bên kia suối là địch bên này là ta, hoặc bên này ngọn đồi là mình bên kia đồi là địch, cứ thế lẫn lộn mà quần thảo suốt 45 ngày đêm. Từ lúc vào trận cho đến lúc rút trở ra, mỗi đơn vị nằm ở một vị trí và địa thế khác nhau, khi thì lính Dù, lúc thì Thủy Quân Lục Chiến, khi thì Biệt Động Quân, mỗi đơn vị có một vùng trách nhiệm riêng. Thường Quân Y chúng tôi cấp cứu bằng bó tại chỗ những thương tích như cầm máu, gấp mảnh đạn, hoặc đặt ống thông phổi trong những trường hợp bị đạn bắn thủng phổi, phải rút máu ra chứ không tràn máu nhiều sẽ bị ngộp thở chết rất nhanh, hoặc như những vết thương thủng ruột. Còn lại, chúng tôi không thể làm gì hơn chỉ truyền dung dịch, cho trụ sinh, sau đó phải cấp tốc chuyển bằng trực thăng về bệnh viện.

Ông kể:

- Phải nói là người Mỹ yểm trợ cho đơn vị Nhảy Dù thật tối đa. Khi lính dù bị thương được trực thăng Việt Nam đưa về bệnh viện, nhưng hầu hết là do trực thăng cấp cứu của Mỹ đến tản thương, và luôn luôn có vài trực thăng vũ trang đi theo yểm trợ. Người Mỹ không trực tiếp đánh nhau bằng Bộ Binh nhưng họ luôn yểm trợ mình bằng Pháo Binh, nhất là bằng Không Quân tối đa, như máy bay C130 trang bị súng gunship bắn đại bác trực xạ hoặc loại năm nòng bắn liên tục, là nỗi kinh hoàng của Việt Cộng trên chiến trường. Mỗi lần tấn công một ngọn đồi, chúng tôi đều thả khói trắng làm dấu, lập tức trực thăng Cobra đến bắn phía trước chúng tôi hàng loạt, hai chiếc trực thăng thay nhau quần đảo khu vực để quân Dù tiến lên, trong khi Việt Cộng nấp trong lỗ châu mai nhỏ bắn ra, nhưng cũng chính vì thế làm cản nòng súng của địch không thể linh hoạt, nhất là những trường hợp phải hướng đầu súng

lên trời bắn theo máy bay, ngay cả bắn vào quân Dù, khiến địch quân cũng bị hạn chế tầm bắn - ông giải thích.

Ông cho hay, khi Nhảy Dù tấn công lên với cả ngàn lính xáp trận, lính cũng như Quân Y đều xung phong với hàng loạt tiếng hô vang áp đảo, khí thế vang trời, và chỉ mang theo đầy đủ súng đạn để chiến đấu mà thôi.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn (hàng đứng trước, thứ sáu, phải) tại trạm cứu thương của Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù. (Hình: Văn Lan/Người Việt chụp lại)

Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù thiệt hại nặng trên đất Lào Bác Sĩ Kiều Quang Chấn kể, thường có một toán tiền thám đi trước tiểu đoàn cả trăm mét, dày dặn kinh nghiệm chiến trường sẽ báo tình hình về phía sau để ứng phó kịp thời.

- Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù có lần bắn chết tướng của địch. Hôm đó chúng tôi đang đi theo con đường mòn trong rừng, bỗng nghe một loạt tiếng đạn nổ vang phía trước. Biết toán tiền thám đã đụng độ, lát sau nghe báo về là hạ được một toán địch chỉ có súng ngắn, trong đó có một người mặc quân phục không đeo lon, chỉ mặc áo của người chỉ huy cao cấp. Lục trong người thì thấy có nhiều hình ảnh ông ấy đứng cạnh chiếc xe hơi màu đen ở Nga, về sau khi người Mỹ cho điều tra mới biết đó là tướng Việt Cộng, và cả một dàn sĩ quan cao cấp đi theo trong toán hơn chục người - ông Chấn kể tiếp. Toán tiền thám đi trước thấy có tiếng động bèn nằm xuống phục kích, mấy tay sĩ quan Việt Cộng ý y đi trên đường mòn, không có lính bảo vệ đi theo lại còn nói chuyện um sùm, chắc họ chỉ đi một đoạn ngắn giữa hai ngọn đồi trong rừng, tường đầu khu vực của họ là an toàn. Thế là vừa tới điểm phục kích, cả toán tiền thám đồng loạt quật cả băng đạn chết sạch - Bác Sĩ Chấn kể thêm.

Ông Chấn cho biết trên đường rút về cùng với đơn vị từng thiết và thiết vận xa M113, Thiếu Tá Nguyễn Xuân Phan, tiểu đoàn trưởng Tiểu Đoàn 1, đi cùng với sĩ quan đề lộ Hoàng Cơ Thụy Hạnh, một ông sĩ quan Ban 3, cùng với sĩ quan đại đội trưởng chỉ huy, tất cả đều ngồi trên nóc thiết vận xa M113.

- Thấy tôi đi bộ cùng với anh em binh sĩ, Thiếu Tá Phan kêu tôi lên xe đi cùng. Tôi cảm ơn không lên xe chỉ xin gởi mấy anh em thương binh rồi tiếp tục đi phía sau. Không ngờ chiếc xe ông đang ngồi khi chúc đầu xuống để vượt qua con suối, bị lãnh nguyên trái B40 của Việt Cộng từ bên kia đồi bắn sang, làm tất cả những người ngồi trên nóc xe bị cháy! Khi tiếp tục vượt qua được con suối lại gặp ngay toán Việt Cộng dàn chào sẵn ở đó, nhưng chiếc xe tiếp tục chạy thoát được về phía trước, được y tá ở đó cấp cứu, nhưng họ chỉ có đúng một chai nước biển, một lượng nước quá ít cho người bị phỏng nặng! Thật đau lòng trong khi tôi có đầy đủ dụng cụ thuốc men nhưng lúc đó tiểu đoàn bị địch chia cắt làm hai, tôi ở đoạn sau nên không thể cứu chữa được người chỉ huy quý mến - ông Chấn kể. Chờ đến sáng mới có trực thăng lên chở về, Thiếu Tá Phan bị cháy phỏng toàn thân, bị mất nước rất nhiều, nên khi mang về tới Khe Sanh thì ông đã không qua khỏi. Tướng Dư Quốc Đống và các sĩ quan cao cấp trong bộ tư lệnh hành quân ai cũng đứng nghiêm chào với lòng quý mến và tiếc thương vô hạn - Bác Sĩ Chấn xúc động kể.

Hầm của bác sĩ, cũng là hầm cứu thương, Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn năm 1973 tại căn cứ Alpha. (Hình: Văn Lan/Người Việt chụp lại)

Ông Chấn cho hay từ đó tiểu đoàn trên đường rút về, thay vì đi về phía Nam thì Sư Đoàn Dù đi ngược ra phía Bắc qua sông Tchepone để từ đó về Khe Sanh. Khi ngang qua đèo Lao Bảo, có nguyên một sư đoàn Việt

Cộng chặn đường ở đó. Sông Tchepone lúc đó chưa phải là mùa mưa, địch biết thiết vận xa M113 không thể qua sông được vì bờ sông dựng đứng.

- Trong khi chúng tôi đi bộ, thiết vận xa đi giữa đường 9, chỉ cần trúng quả B40 là cả chiếc xe bốc cháy ngay. Thế là hai bên đường là Đại Đội 1 đi trước, khoảng cây số thì dừng lại để đặt mìn, đào đất dựng chướng ngại vật chặn đường để các đại đội sau tiến lên và Đại Đội 1 lại tiến tới, cứ thế cuốn chiếu mà đi - ông Chấn kể.

Khi Đại Đội 4 lên tới trên đỉnh đèo thì cứ thế mà rút lui. Nhưng lúc này thay vì đi tiếp trên đường 9 để tới Lao Bảo bị Việt Cộng chặn không đi được, Sư Đoàn Dù phải đi con đường khác mới thiết lập để tiếp tục vượt sông Tchepone, với lòng sông vách dựng đứng nên địch nghĩ rằng mình không thể nào qua sông được. Lúc đó phải nhờ công binh Mỹ đem trực thăng câu một xe ủi đất lớn đến, ủi đất đủ dốc xuống sông để thiết vận xa có thể lội qua.

- Bờ bên kia cũng được công binh Mỹ ủi đất đủ dốc để thiết vận xa lên bờ được, thế là thiết vận xa cùng Tiểu Đoàn 1 Dù lội qua sông, từ đó về tới Khe Sanh. Trong khi đó cả sư đoàn Bắc Việt nằm chặn đường của quân ta thì bị ăn bom B52 tan xác - Bác Sĩ Chấn kể.

Khe Sanh là nơi tiếp tế và nhận thương binh, có bệnh viện dã chiến dưới hầm để mổ cấp cứu hoặc chữa trị khẩn cấp tại chỗ, còn trường hợp nặng phải chuyển bằng máy bay trực tiếp về Quân Y Viện Sài Gòn. Trong trận Lam Sơn 719, Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù thiệt hại mất bốn sĩ quan đề lộ!

Ba lần suýt chết trong trận Hạ Lào

Kể tiếp về trận Hạ Lào, ông nói:

- Trong một lần, chiến sĩ mình bị bị địch phục kích, tôi đi ở toán giữa cùng với bộ chỉ huy di chuyển trong rừng. Đang đi thì mấy anh lính kêu lên báo động, thì ra ở phía sau hai gốc cây đối diện là hai tên địch đang núp, nếu chỉ có tôi và người y tá thì chết chắc, nhưng vì đi cùng trong toán đồng người nên mấy anh em nhào ra vây bắt được.

Ông Chấn kể tiếp lần thứ hai suýt chết là khi sau Tết, trời bên Lào nóng bức, toán cứu thương ai cũng dơ bần hôi hám, ông cùng một số anh em muốn xuống tắm dưới con lạch cách ngọn đồi đóng quân không xa. Mặc dù thiếu tá tiểu đoàn trưởng đã căn dặn phải cẩn thận, nhưng cả toán ai cũng leo qua mấy tảng đá lội xuống, nước ngập tới chân.

- Đang bước xuống con lạch tôi bỗng cảm thấy ngứa mắt, vội ngẩng mặt lên để gãi thì hỡi ơi, một tên địch ngồi trên tảng đá cao với khẩu AK, chờ cả đám xuống tắm sẽ ra tay. Tôi bèn la lên báo động, thấy bại lộ tên địch quăng nguyên trái lựu đạn xuống, may sao bị lép không nổ! Toán đi sau quạet nguyên một tràng, tên Việt Cộng rút nguyên con xuống nước, thật là Trời cứu! - Bác Sĩ Chấn nhớ lại.

Trong trận Hạ Lào, hai bên càn rãng lược đánh nhau suốt ngày, gần đến nỗi nấu cơm khói lửa mịt mù cũng đều thấy nhau. Ông tiểu đoàn trưởng bảo ăn sáng xong sẽ tấn công qua đó.

- Bỗng có tiếng súng không giật của Việt Cộng nổ vang trời, chưa kịp định thần thì nghe anh y tá hét lớn "Cái đầu... bác sĩ..." tôi chỉ kịp nghe tiếng gió và luồng hơi nóng bỏng sau gáy, nhìn lại thì ông thiếu úy đề lộ của tiểu đoàn đã đứt mất cái đầu văng ra xa, anh y tá phóng tới kịp đỡ thân hình đổ gục xuống trong khi tôi còn đứng tần ngần, sát bên người sĩ quan đề lộ trong gang tấc - ông bần thần nhớ lại lần thứ ba suýt chết. Nhảy Dù có truyền thống không bỏ đồng đội, nếu ai không chiến đấu được thì gởi về phía sau ngay lập tức, những ngày tháng cuối cùng ở trận Hạ Lào, phải di tản hết những người bị thương, và những binh sĩ chiến đấu rút về sau cùng. Trong trận Hạ Lào địch thân tôi ký giấy tử trận cho 50 chiến sĩ hy sinh, và các anh em bị thương nặng nhẹ khác nhau. Tuy số tử trận và bị thương nhiều nhưng so với Bắc Việt thì họ bị nặng hơn ta rất nhiều - Bác Sĩ Chấn kể.

Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù vào mặt trận Kon Tum

Sau mặt trận Hạ Lào, khoảng đầu năm 1972, Việt Cộng bắt đầu tấn công An Lộc, Tiểu Đoàn 1 Nhảy Dù lên mặt trận Kon Tum khi địch quân bắt đầu xâm nhập dữ dội. Tiểu Đoàn 1 vào vùng Tam Biên, nhiệm vụ án ngữ và kiểm soát ngã ba biên giới Việt-Miên-Lào, thuộc quận Dakto, tỉnh Kon Tum, Quân Khu 2. Từ trên đồi cao nhìn xuống thấy toàn bộ vùng Dakto, cả đường mòn Hồ Chí Minh, có cả xe Molotova của Việt Cộng chạy mịt mù khói bụi. Lữ Đoàn 2 Dù gồm ba tiểu đoàn, mỗi tiểu đoàn đóng ở một ngọn núi, gồm căn cứ Alpha cao nhất, căn cứ Barbara, và căn cứ Charlie thấp nhất.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn (thứ hai từ trái) tại Đại Hội Y Sĩ Nhảy Dù năm 2018 tại Little Saigon. Hình: Văn Lan/Người Việt chụp lại)

- Tôi nghĩ mình sẽ đóng ở đồi Alpha chừng vài ngày khi tiểu đoàn đem bốn khẩu đại bác đến, mục đích là hằng ngày đi tới đường 9 để canh chừng Việt Cộng đánh lén Tân Cảnh, Dakto. Vừa tới nơi thì xe ủi đất đào hầm trú ẩn thật nhanh, xong được trực thăng bốc xe ủi đi nơi khác. Tôi cũng có một hầm trú ẩn vừa là hầm cứu thương. Tối nào địch cũng mò lên thăm dò đều bị vướng mìn, nhiều khi còn tấn công lên đồi, sáng nào cũng để lại vài xác chết - ông kể.

Bác Sĩ Chấn nói tiếp.

- Khi xung phong lên đồi, tất cả mọi người lính đều như nhau, từ cấp chỉ huy cho tới lính, từ bác sĩ đến y tá đều xung phong, cái chết được chia đều cho mọi người! Người lính luôn đối diện với cái chết, nhưng ai nấy đều không sợ, chỉ khi vào sinh ra tử nơi trận mạc thì mới thấu hiểu tình chiến hữu là như thế nào. Sau khi Việt Cộng dứt điểm đồi Charlie Trung Tá Nguyễn Đình Bảo chỉ huy Tiểu Đoàn 11 Dù đã hy sinh trong trận này. Cùng lúc đó Bác Sĩ Phạm Gia Cồn vào Tiểu Đoàn 1 thay thế, để tôi sang thay một y sĩ bị thương ở Tiểu Đoàn 2, lúc đó do Trung Tá Ngô Lê Tĩnh tạm thời chỉ huy vào giải vây An Lộc. Trên đường đi, Tiểu Đoàn 2 cũng đụng với địch những trận nhỏ - ông Chấn kể thêm.

Sau đó Bác Sĩ Chấn được điều về Lữ Đoàn 3 để trừ bị cho các y sĩ của tiểu đoàn, đồng thời có nhiệm vụ cung cấp và bồi dưỡng kiến thức của y tá tiểu đoàn, huấn luyện Quân Y cho các binh lính đến từ khối bổ sung. Kế đến ông được bàn giao chức vụ y sĩ trưởng của bệnh viện dã chiến ở Phú Bài do Mỹ giao lại, có cả trăm giường với đủ các phương tiện y tế, có cả phòng mổ. Các thương binh Nhảy Dù tạm thời được chữa trị ở đó, nếu nặng hơn thì đưa bằng máy bay về các Quân Y Viện lớn.

- Ở Lữ Đoàn, chiến trường khốc liệt thì thương binh cũng nhiều! Tôi không được vinh dự tham dự trận Đồi 1062 khi Nhảy Dù chiếm được ngọn đồi này hôm nay thì ngày mai địch đánh giành lại, cứ thế giằng co mãi, với vùng trách nhiệm của Nhảy Dù là từ quốc lộ 1 trở vô núi còn từ quốc lộ trở ra phía biển là của Thủy Quân Lục Chiến - ông nhớ lại.

Sau đó tới Hòa Đàm Paris năm 1973, mọi người đều lạc quan khi nhu cầu bác sĩ trong chiến trường không còn nhiều nên ông Chấn được gọi đi học chuyên khoa gây mê trong giải phẫu.

- Nhưng chỉ sáu tháng sau chiến tranh sôi động trở lại do Cộng Sản liên tục mở nhiều đợt tấn công khắp nơi, các sĩ quan ưu tú trẻ mới ra từ các trường đào tạo chỉ sau thời gian ngắn là đã hy sinh ngoài mặt trận! Sĩ quan như thế thì binh lính sẽ ra sao? Tôi nghĩ mà thương các binh sĩ mình rất nhiều - ông xúc động nói.

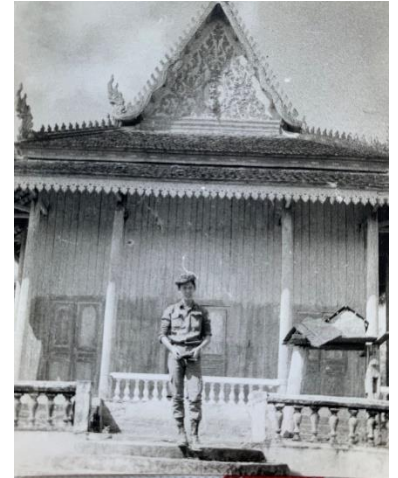
Ông Chấn kể thêm, khi Mùa Hè Đỏ Lửa 1972 diễn ra khốc liệt, ông được về phép một tuần để cưới vợ, mới đến ngày thứ tư đã bị kêu trở ra chiến trường vì người thay thế để ông về phép, vừa bị thương tại căn cứ Non Nước nằm trên quốc lộ 1 từ Huế ra Quảng Trị.

Năm 1973 ông Chấn vì có bằng gây mê nên được chuyển về bệnh viện Đỗ Vinh của Sư Đoàn Nhảy Dù trong căn cứ Tân Sơn Nhứt, có khoảng 4 bốn y sĩ giải phẫu và ông là y sĩ gây mê, cùng với vài y tá.

- Vào những tuần lễ cuối cùng cuộc chiến, bệnh viện phải tiếp nhận thương binh rất nhiều từ khắp các mặt trận, vợ tôi lúc đó là sinh viên y khoa sắp ra trường phải giúp tôi rất nhiều trong những việc phụ tá, còn những trường hợp nặng phải đưa qua Tổng Y Viện Cộng Hòa - ông Chấn kể.

Tướng Mỹ Norman Schwarzkopf, cố vấn của Sư Đoàn Nhảy Dù trong trận giải vây Đức Cơ năm 1965, sau đó có thời gian chiến đấu chung trong chiến trường Việt Nam, đã dành rất nhiều sự ngưỡng mộ và tình cảm cho người lính Việt Nam Cộng Hòa, khi nhận xét trong bản thuyết trình của ông rằng lực lượng Nhảy Dù Việt Nam là một đơn vị thiện chiến nhất thế giới thời bấy giờ!

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn trước ngôi chùa, nơi phát thuốc cho đồng bào Cambodia, trong cuộc hành quân 1970. (Hình: Kiều Quang Chấn cung cấp)

Trở lại nghề y trên đất Mỹ

Ngày cuối cuộc chiến, ông Chấn cùng vợ đang ở trong bệnh viện Đỗ Vinh, nghe nói đang có cuộc di tản trong sân bay, liền tìm cách vượt thoát. Sau mấy giờ bay đã tới Guam, lúc đó khi nghe tin mất nước, mọi người đều khóc òa! Tại đây, may sao ông gặp lại vị giáo sư Mỹ dạy tại đại học y khoa Sài Gòn, bảo lãnh hai vợ chồng ông ra khỏi trại tị nạn Camp Pendleton, Nam California. Ông có việc làm ngay tháng đầu tiên với công việc của người y công tại bệnh viện với tiền lương \$78/tuần. Một tháng sau vợ ông cũng kiếm được việc làm.

- Nỗi buồn mất nước không có gì diễn tả được, tôi nghĩ mình phải cố gắng học lại chuyên khoa để lấy bằng bác sĩ tương đương. Thế là vợ tôi học lại y khoa tại UCI còn tôi theo học ở Harbor UCLA về gây mê, sau khi ra trường làm việc tại bệnh viện Fountain Valley cho tới nay - Bác Sĩ Chấn nói.

Sưu tập những cổ vật thời Đông Sơn như một định mệnh

Sống ở Mỹ, Bác Sĩ Kiều Quang Chấn trân quý tất cả những gì của Việt Nam mà ông cha đã để lại. Làm lụng nhưng ông không tiêu xài nhiều mà để dành tiền mua lại những món cổ vật giá trị của nền văn hóa Việt Nam.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn trong buổi ra mắt sách “Vang Vọng Từ Trống Đông Sơn” tại Little Saigon năm 2019. (Hình: Văn Lan/Người Việt)

- Tất cả những gì cổ xưa liên quan tới Việt Nam đều mang cội nguồn văn minh của dân tộc Việt, từ tiền cổ, tiền xu cho đến tiền giấy, chén bát đĩa men sứ, những vật dụng hằng ngày bằng đồng, con tem hoặc những hình ảnh xưa quý hiếm của Việt Nam, tôi đều mua lại để vào trong bộ sưu tập lịch sử nước nhà. Và càng đọc sách nhiều, tôi càng có cơ hội tìm hiểu thêm về những giá trị văn hóa của Việt Nam đã lưu lạc khắp nơi trên thế giới - Bác Sĩ Chấn nói.

Ông cũng cho biết nhờ người bạn đời tri kỷ đã giúp ông rất nhiều trong niềm đam mê sưu tập cổ vật Việt Nam, đã cùng ông mất hơn 20 năm nghiên cứu, thu thập tất cả những gì thuộc các đời Vua Hùng Vương, để ra mắt quyển sách “Vang Vọng Từ Trống Đông Sơn” cùng trưng bày những cổ vật này vào năm 2019 tại Little Saigon. Trong quyển sách ông chứng minh rất khoa học, rõ ràng dân tộc Việt không phải là một bộ phận của người Hán ở phương Nam Trung Quốc bị đánh đuổi xuống miền Bắc Việt Nam như các tài liệu từ trước đã công bố, mà chính nền văn hóa Đông Sơn ở miền Bắc Việt Nam đã khẳng định sự hiện hữu những nhóm người có trình độ rất cao trước khi bị lệ thuộc vào người Hán ở Trung Nguyên.

- Nghiên cứu và sưu tập những cổ vật thời Đông Sơn không là thú vui, tôi thực sự bị lôi cuốn vào như một định mệnh không giải thích được - Bác Sĩ Chấn bộc bạch nơi ông đang ở, với dự tính sẽ là một Viện Bảo Tàng Di Sản Việt Nam - Trời cho tôi có mảnh đất này, tất cả cơ ngơi này rồi cũng sẽ trở thành của người Việt nơi hải ngoại. Các con tôi đều đã trưởng thành, ổn định trong cuộc sống, chúng còn nói rằng sẽ cho thêm tiền vào viện bảo tàng, để văn hóa Việt mãi tồn tại với thời gian,” vị bác sĩ Quân Y Nhảy Dù năm xưa hãnh diện nói.

Bác Sĩ Kiều Quang Chấn,

- cựu học sinh Trung Học Petrus Ký Sài Gòn.
- Tốt nghiệp Y Khoa Đại Học Sài Gòn 1969.
- Gia nhập Sư Đoàn Nhảy Dù từ 1970 cho đến ngày cuối cùng cuộc chiến Việt Nam.
- Cấp bậc cuối cùng: Đại Úy Quân Y Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa.
- Công việc hiện nay, bác sĩ gây mê tại bệnh viện Fountain Valley.
- Thành viên Hội Khoa Học Khảo Cổ Mỹ, Hội Tiền Sử Ấn Độ Dương và Thái Bình Dương (IPPA).
- Ra mắt sách “Vang Vọng Từ Trống Đông Sơn” và giới thiệu cổ vật Việt Nam tại Little Saigon năm 2019.
- Thường xuyên có nhiều bài viết cho Viện Khảo Cổ Việt Nam và Viện Nghiên Cứu Phát Triển Việt Nam.
- Đồng sáng lập viên Project Vietnam Foundation, một hội từ thiện giúp đỡ y tế Việt Nam về giải phẫu, điều trị trẻ sơ sinh từ 1998 đến nay.